

1.7 Συστάσεις της ΕΕ για τη βελτίωση της ποιότητας διδασκαλίας και της μάθησης

Οι καλές πρακτικές και η ποιοτική διδασκαλία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αποτελούν ένα σημαντικό ζήτημα στη σημερινή εποχή. Το ζήτημα αυτό έχει απασχολήσει ιδιαίτερα και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκεκριμένα, η ομάδα υψηλού επιπέδου της ΕΕ σχετικά με την αναβάθμιση της ποιότητας της διδασκαλίας και της μάθησης στα πανεπιστήμια διατύπωσε ορισμένες συστάσεις, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην παροχή βοήθειας στους σπουδαστές ώστε να αναπτύξουν επιχειρηματικές και καινοτόμες δεξιότητες αλλά και στην πιστοποιημένη παιδαγωγική κατάρτιση του διδακτικού προσωπικού. Σύμφωνα με την ομάδα υψηλού επιπέδου ΕΕ η διδασκαλία είναι ιδιαίτερα σημαντική και θα πρέπει συνεχώς να βελτιώνονται οι μέθοδοι υλοποίησής της. Ειδικότερα, οι συστάσεις που διατυπώθηκαν είναι οι εξής:

1. Οι αρμόδιες για την τριτοβάθμια εκπαίδευση δημόσιες αρχές θα πρέπει να μεριμνούν για την ύπαρξη ενός βιώσιμου, καλά χρηματοδοτούμενου πλαισίου για τη στήριξη των προσπαθειών των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για τη βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας και της μάθησης.
2. Κάθε εκπαιδευτικό ίδρυμα οφείλει να αναπτύσσει και να εφαρμόζει διαρκώς στρατηγικές για τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας και της μάθησης, διαθέτοντας για τον σκοπό αυτό επαρκείς ανθρώπινους και δημοσιονομικούς πόρους και να ενσωματώσει την εν λόγω προτεραιότητα στη συνολική αποστολή του.
3. Τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα θα πρέπει να ενθαρρύνουν, να επικροτούν και να λαμβάνουν υπόψη τις απόψεις και τις προτάσεις των φοιτητών που θα μπορούσαν να εντοπίσουν αδυναμίες στη διδακτική και μαθησιακή διαδικασία και να οδηγούν σε ταχύτερες και πιο αποτελεσματικές βελτιώσεις του τρόπου διεξαγωγής αυτών.
4. Όλα τα μέλη του διδακτικού προσωπικού στα ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει όχι μόνο να διαθέτουν πιστοποιημένη παιδαγωγική κατάρτιση αλλά και να εκπαιδεύονται διαρκώς από τους εκπαιδευτικούς που εργάζονται στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης έτσι ώστε να μην μένουν στάσιμοι σε ξεπερασμένες τακτικές διδασκαλίας.

²⁸ <https://www.oecd.org/education/imhe/QT%20policies%20and%20practices.pdf>
(05/03/2020)

5. Οι αποφάσεις σχετικά με την πρόσληψη, την εξέλιξη και την προαγωγή του ακαδημαϊκού προσωπικού θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την αξιολόγηση της διδακτικής ικανότητας παράλληλα με άλλους παράγοντες.
6. Η συμβολή των καθηγητών ανώτατης εκπαίδευσης στη βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας και της μάθησης θα πρέπει να αναγνωρίζεται και να ανταμείβεται από τους επικεφαλής των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, για παράδειγμα μέσω υποτροφιών ή διακρίσεων/βραβείων. Η συμβολή αυτή μπορεί να πραγματοποιείται είτε μέσω της εφαρμογής καλών πρακτικών ή μέσω της διεξαγωγής ερευνών σχετικά με τη διδασκαλία και τη μάθηση.
7. Η διαμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών θα πρέπει να επιτυγχάνεται μέσω διαλόγου και εταιρικών σχέσεων μεταξύ του διδακτικού προσωπικού, φοιτητών, πτυχιούχων και των παραγόντων της αγοράς εργασίας, σύμφωνα με τις νέες μεθόδους διδασκαλίας και μάθησης, έτσι ώστε οι μαθητές να αποκτούν δεξιότητες με τις οποίες θα μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της αγοράς και να βελτιώνουν τις επιδόσεις τους.
8. Η αξιολόγηση των επιδόσεων των φοιτητών στις δραστηριότητες μάθησης θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με σαφή και προκαθορισμένα μαθησιακά αποτελέσματα, τα οποία αναπτύσσονται με συνεργασία όλων των μελών του εκπαιδευτικού ιδρύματος που εμπλέκονται στην επίτευξη των αποτελεσμάτων αυτών.
9. Τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι εθνικοί φορείς χάραξης πολιτικής, σε συνεργασία με τους σπουδαστές, θα πρέπει να διαμορφώσουν συστήματα παροχής συμβουλών, εποπτείας, καθοδήγησης από συμβούλους και παρακολούθησης, ώστε οι φοιτητές να αναζητούν σε αυτά υποστήριξη και συμβουλές τόσο κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, όσο και μετά την αποφοίτησή τους.
10. Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν νέες διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία, τη μάθηση και την αξιολόγηση, παρέχοντας στους φοιτητές όχι μόνο εξειδικευμένες αλλά και ευρύτερες γνώσεις. Επιπλέον, θα τους βοηθούν να καλλιεργήσουν και να υιοθετήσουν επιχειρηματική και καινοτομική νοοτροπία.
11. Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης - ενισχυόμενα από τις δημόσιες διοικήσεις και την ΕΕ - θα πρέπει να υποστηρίζουν τους καθηγητές τους, ώστε να αναπτύξουν τις δεξιότητες για καλή και αποτελεσματική διδασκαλία αξιοποιώντας και εκμεταλλεύοντας τις ευκαιρίες που προσφέρει η τεχνολογία στη σημερινή ψηφιακή εποχή, οι οποίες μπορούν να συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας και της μάθησης.
12. Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να εφαρμόζουν στρατηγικές διεθνοποίησης με τις οποίες η αυξημένη κινητικότητα των σπουδαστών και του προσωπικού, η διεθνής διάσταση των προγραμμάτων σπουδών, η επαρκής γνώση της αγγλικής και μια δεύτερη ξένη γλώσσα και διαπολιτισμικές ικανότητες, η διακρατική ανάπτυξη των προγραμμάτων σπουδών και πτυχίων καθώς και οι διεθνείς συμπράξεις θα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της αποστολής και των καθηκόντων τους.²⁹
13. Για να μπορέσουν να εφαρμοστούν οι εν λόγω συστάσεις, θα πρέπει η Ευρωπαϊκή Ένωση να συμβάλλει στην προώθηση:

²⁹ Schultz, 90.

- καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας και μάθησης,
- μεθόδων παροχής συμβουλών και καθοδήγησης,
- μιας καλύτερης οργάνωσης του προγράμματος σπουδών, κατά την οποία θα λαμβάνονται υπόψη πρόσφατες έρευνες σχετικά με την ανθρώπινη μάθηση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση
- του επαγγελματισμού και της βελτίωσης των καθηγητών
- της ανταλλαγής και των αποσπάσεων του ακαδημαϊκού προσωπικού για λόγους διδασκαλίας
- της συστηματικής συλλογής δεδομένων και πληροφοριών για θέματα που επηρεάζουν την ποιότητα της διδασκαλίας και της μάθησης

14. Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να στηρίξει τη δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής Ακαδημίας για τη διδασκαλία και την εκμάθηση από τους ενδιαφερόμενους φορείς, και θα εμπνέεται από τις ορθές πρακτικές που αντικατοπτρίζονται στην παρούσα έκθεση.
15. Οι ερευνητές που υποστηρίζονται από τις δράσεις Marie Skłodowska-Curie, η οποία είναι διάσημη για την καινοτόμο έρευνά της για τη ραδιενέργεια, και που σκοπεύουν να ακολουθήσουν ακαδημαϊκή σταδιοδρομία πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν προσόντα επαγγελματικής διδασκαλίας και να υποστηρίζονται στις διδακτικές τους δραστηριότητες, παράλληλα με την έρευνά τους.
16. Τα κράτη-μέλη θα πρέπει να συνδέσουν την εκπαίδευση με τις κοινωνικές ανάγκες και με την αγορά εργασίας καθώς επίσης τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα θα πρέπει να αναπτύξουν σχέσεις συνεργασίας με επιχειρήσεις και με τον τομέα της έρευνας.³⁰